EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 8.7.2021
COM(2021) 398 final

2021/0216 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS

Kyproksen elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä

{SWD(2021) 196 final}

2021/0216 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS

Kyproksen elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta 12 päivänä helmikuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241[1] ja erityisesti sen 20 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Covid-19-pandemia on vaikuttanut vahingollisesti Kyproksen talouteen ja kärjistänyt entisestään jo ennen pandemiaa esiintyneitä ongelmia. Vuonna 2019 Kyproksen bruttokansantuote (BKT) asukasta kohti oli 81 prosenttia unionin keskiarvosta. Komission kevään 2021 talousennusteen mukaan Kyproksen reaalinen BKT supistui 5,1 prosenttia vuonna 2020, ja supistuman odotetaan olevan 2,1 prosenttia vuosina 2020 ja 2021. Keskipitkän aikavälin taloudelliseen suorituskykyyn vaikuttavia pidemmän aikavälin näkökohtia ovat melko harvoihin kasvun lähteisiin perustuva kasvun malli ja suuri yksityinen, julkinen ja ulkomainen velka yhdistettynä rahoitusalan haavoittuvuustekijöihin.

(2) Neuvosto antoi Kyprokselle 9 päivänä heinäkuuta 2019 ja 20 päivänä heinäkuuta 2020 eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä suosituksia. Neuvosto suositti erityisesti torjumaan tehokkaasti pandemiaa, ylläpitämään taloutta ja tukemaan alkavaa elpymistä. Taloustilanteen salliessa neuvosto suositti Kyprokselle harjoittamaan finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja. Lisäksi neuvosto suositti terveydenhuoltojärjestelmän kantokyvyn ja kapasiteetin vahvistamista, jotta voidaan varmistaa laadukkaat ja kohtuuhintaiset palvelut, myös parantamalla terveydenhuollon työntekijöiden työoloja. Se myös suositti sen varmistamista, että kansallinen terveydenhuoltojärjestelmä otetaan suunnitelman mukaisesti käyttöön vuonna 2020 siten, että samalla säilytetään sen pitkän aikavälin kantokyky. Neuvosto suositti, että Kypros toteuttaa riittäviä toimenpiteitä ansionmenetysten korvaamiseksi ja sosiaaliturvan varmistamiseksi kaikille. Se myös suositti, että Kypros lujittaisi julkisia työvoimapalveluja, vahvistaisi nuorille tarkoitettua tiedotus- ja aktivointitukea, edistäisi joustavia työjärjestelyjä,

[1] EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17.

parantaisi koulutuksen tarkoituksenmukaisuutta työmarkkinoiden kannalta, toteuttaisi koulutusjärjestelmän, myös opettajien arvioinnin, uudistuksen, sekä lisäisi työnantajien sitoutumista ja opiskelijoiden osallistumista ammatilliseen koulutukseen ja kohtuuhintaisen varhaiskasvatuksen saatavuutta. Suosituksessaan neuvosto kehotti Kyprosta varmistamaan, etenkin pienille ja keskisuurille yrityksille, riittävän rahoituksen ja likviditeetin saatavuuden, antamaan lainsäädäntöä, jolla yksinkertaistetaan menettelyjä, joiden avulla strategisten investointien tekijät saavat tarvittavat luvat ja lisenssit, jatkamaan yksityistämishankkeiden toteuttamista ja aikaistamaan toteutusvalmiita julkisia investointihankkeita sekä edistämään yksityisiä investointeja, jotta voidaan tukea talouden elpymistä ja kohdistaa investointeja vihreään siirtymään ja digitaaliseen muutokseen, erityisesti puhtaaseen ja tehokkaaseen energian tuotantoon ja käyttöön, jäte- ja vesihuoltoon, kestävään liikenteeseen, digitalisointiin sekä tutkimukseen ja innovointiin. Lisäksi Kyprosta kehotettiin tehostamaan toimia, joilla puututaan verojärjestelmän piirteisiin, jotka helpottavat yksityishenkilöiden ja monikansallisten yritysten aggressiivista verosuunnittelua, erityisesti toiseen maahan tapahtuvien maksujen välityksellä. Kyprosta neuvottiin myös parantamaan i) oikeusjärjestelmän tehokkuutta ja laatua, myös digitalisointia, mukaan lukien hallinto-oikeuden toiminnan parantaminen, siviiliprosessien uudistaminen ja tuomioistuinten erikoistuminen, ja ii) julkista sektoria, kuten julkishallinnon ja paikallishallintojen toimintaa sekä hallinnointia, sekä toteuttamaan toimenpiteitä, joilla vahvistetaan vaatimusten täytäntöönpanoa oikeusteitse, ja varmistamaan, että saantokirjojen ja kiinteään omaisuuteen liittyvien oikeuksien myöntämiseen ja siirtämiseen on luotettavat, turvalliset ja nopeat järjestelmät. Kyprosta kehotettiin myös helpottamaan järjestämättömien lainojen vähentämistä muun muassa perustamalla valtion omistamalle omaisuudenhoitoyhtiölle toimivan hallinnointi- ja ohjausrakenteen, toteuttamalla maksukuria parantavia toimia ja vahvistamalla luottoja ostavien yritysten ja pankkien ulkopuolisen rahoitusalan valvontaa, muun muassa yhdistämällä vakuutus- ja eläkerahastojen valvontaviranomaiset. Lisäksi Kyprosta kehotettiin nopeuttamaan korruptiontorjuntauudistuksia, turvaamaan syyttäjälaitoksen riippumattomuuden ja vahvistamaan lainvalvontavalmiuksia. Arvioituaan edistymistä kyseisten maakohtaisten suositusten täytäntöönpanossa elpymis- ja palautumissuunnitelman toimittamisajankohtana komissio katsoo, että suositus, jonka mukaan Kyproksen olisi toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi, on pantu kaikilta osin täytäntöön.

(3) Komissio julkaisi 2 päivänä kesäkuuta 2021 asetuksen (EU) N:o 1176/2011[2] 5 artiklan nojalla laaditun Kyprosta koskevan perusteellisen tarkastelun. Komission analyysissä tultiin siihen päätelmään, että Kyproksen makrotaloudessa on liiallisia epätasapainoja, jotka liittyvät erityisesti ulkomaisen, julkisen ja yksityisen velan suureen määrään ja järjestämättömien lainojen edelleen suureen määrään sekä huomattavaan vaihtotaseen alijäämään.

(4) [Euroalueen talouspolitiikasta annetussa neuvoston suosituksessa euroalueen jäsenvaltioille suositettiin, että ne toteuttaisivat, osin elpymis- ja palautumissuunnitelmiensa kautta, toimia muun muassa sen varmistamiseksi, että

[2] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1176/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta (EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25).

politiikan viritys tukee elpymistä, ja edistäisivät edelleen lähentymistä, palautumiskykyä sekä kestävää ja osallistavaa kasvua. Neuvoston suosituksessa kehotettiin myös vahvistamaan kansallisia institutionaalisia kehyksiä, varmistamaan makrotalouden vakaus, saattamaan valmiiksi talous- ja rahaliitto ja vahvistamaan euron kansainvälistä asemaa.] [Jos neuvoston suositusta ei ole hyväksytty neuvoston täytäntöönpanopäätöksen hyväksymiseen mennessä, tämä johdanto-osan kappale poistetaan].

(5) Kypros toimitti 17 päivänä toukokuuta 2021 komissiolle asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 1 kohtaa noudattaen kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa. Sitä ennen oli toteutettu kansallisen lainsäädännön mukaisesti alueviranomaisten, työmarkkinaosapuolten, kansalaisyhteiskunnan järjestöjen, nuorisojärjestöjen ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien kuulemisprosessi. Elpymis- ja palautumissuunnitelmien kansallinen omavastuullisuus tukee niiden onnistunutta täytäntöönpanoa ja kestävää vaikutusta kansallisella tasolla sekä niiden uskottavuutta Euroopan tasolla. Komissio on arvioinut mainitun asetuksen 19 artiklan mukaisesti elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta asetuksen liitteessä V esitettyjen arviointia koskevien suuntaviivojen mukaisesti.

(6) Elpymis- ja palautumissuunnitelmilla olisi pyrittävä asetuksella (EU) 2021/241 perustetun elpymis- ja palautumistukivälineen ja neuvoston asetuksella (EU) 2020/2094[3] perustetun EU:n elpymisvälineen yleisiin tavoitteisiin, jotta voitaisiin tukea covid-19-kriisin jälkeistä elpymistä. Niillä olisi edistettävä unionin taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta tukemalla asetuksen (EU) 2021/241 3 artiklassa tarkoitettuja kuutta pilaria.

(7) Jäsenvaltioiden elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpano merkitsee koordinoitua pyrkimystä saada aikaan investointeja ja uudistuksia kaikkialla unionissa. Uudistusten ja investointien koordinoidun ja samanaikaisen täytäntöönpanon ja rajatylittävien hankkeiden toteuttamisen kautta uudistukset ja investoinnit vahvistavat toisiaan ja luovat myönteisiä heijastusvaikutuksia koko unionissa. Sen vuoksi noin kolmanneksen tukivälineen vaikutuksesta jäsenvaltioiden kasvuun ja työpaikkojen luomiseen odotetaan johtuvan muiden jäsenvaltioiden heijastusvaikutuksista.

Kuutta pilaria tukeva tasapainoinen ratkaisu

(8) Elpymis- ja palautumissuunnitelma tarjoaa suuressa määrin (luokitus A) asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan a alakohdan ja liitteessä V olevan 2.1 jakson mukaisesti kattavan ja riittävän tasapainoisen taloudelliseen ja sosiaaliseen tilanteeseen kohdistuvan ratkaisun, joka tukee asianmukaisesti kaikkia asetuksen (EU) 2021/241 3 artiklassa tarkoitettuja kuutta pilaria, ottaen huomioon asianomaisen jäsenvaltion erityishaasteet ja määrärahat.

(9) Elpymis- ja palautumissuunnitelma koostuu laajoista ja tasapainoisista uudistuksista ja investoinneista, joilla tuetaan Kyproksen yhteiskunnan ja talouden tärkeimpiin poliittisiin haasteisiin vastaamista ja puututaan samalla riittävällä tavalla covid-19-pandemian vaikutuksiin. Suunnitelman keskeisenä tavoitteena on vahvistaa talouden

[3] Neuvoston asetus (EU) 2020/2094, annettu 14 päivänä joulukuuta 2020, Euroopan unionin elpymisvälineen perustamisesta covid-19-kriisin jälkeisen elpymisen tukemiseksi (EUVL L 433I, 22.12.2020, s. 23).

häiriönsietokykyä ja maan potentiaalia talouden, yhteiskunnan ja ympäristön kannalta kestävään pitkän aikavälin kasvuun ja hyvinvointiin. Suunnitelmassa keskitytään viiteen ensisijaiseen toimintalinjaan: terveys ja pelastuspalvelu, siirtyminen puhtaaseen talouteen, talouden häiriönsieto- ja kilpailukyky, digitaalinen muutos ja työmarkkinat, sosiaalinen suojelu, koulutus ja inhimillinen pääoma. Suunnitelmassa selvitetään selkeästi, miten jokainen toimintalinja edistää asetuksen (EU) 2021/241 3 artiklassa tarkoitettuja kuutta pilaria. Tämä auttaa varmistamaan, että kuhunkin pilariin puututaan kattavasti ja johdonmukaisesti.

(10) Suunnitelmalla on tarkoitus auttaa vastaamaan vihreään siirtymään liittyviin keskeisiin haasteisiin, kuten runsaiden kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen, vesi- ja jätehuollon puutteisiin sekä tarpeeseen suojella luonnon monimuotoisuutta ja luonnonvaraisia eläimiä ja kasveja. Tähän liittyviä toimenpiteitä ovat muun muassa ympäristöverotuksen käyttöönotto, sähkömarkkinoiden uudistus ja uusiutuvan energian käyttöönoton helpottaminen, rakennuskannan kunnostaminen energiatehokuuden parantamiseksi, ajoneuvokannan viherryttäminen, metsäpalojen torjunta, meriekosysteemin suojelu sekä älykäs vesihuolto. Suunnitelmaan kuuluu myös toimenpiteitä, joiden tavoitteena on edistää digitalisaatiota. Siinä painotetaan yhteenliitettävyyttä ja sähköisen hallinnon ratkaisuja ja sisällytetään digitalisaatiokysymykset muilla osa-alueilla toteutettaviin toimiin, kuten oikeuslaitoksen sekä terveys- ja koulutusjärjestelmien uudistamiseen. Yritysten, etenkin pienten ja keskisuurten yritysten, digitalisointia tuetaan suorilla toimenpiteillä, joiden tavoitteena on lisätä niiden tuottavuutta ja kilpailukykyä. Odotettavissa on, että älykästä, kestävää ja osallistavaa kasvua edistetään toimenpiteillä, joilla parannetaan yritysten rahoituksen saantia, kohdennetuilla tutkimus- ja innovointiuudistuksilla ja investoinneilla, koulutusuudistuksella, jolla autetaan puuttumaan koulutustulosten laatuun ja tarpeeseen kaventaa sosioekonomisia eroja, sekä tukemalla puhtaampaa energialähteiden yhdistelmää ja talouden hiilijalanjäljen pienentämistä oikeudenmukaisella ja osallistavalla tavalla. Samalla rahoitus- ja finanssipoliittista vakautta koskevalla komponentilla pyritään vahvistamaan pankkisektorin vakautta, parantamaan maksukyvyttömyyskehyksen toimintaa ja ehkäisemään suurta yksityistä velkaa yhdessä tehokkaamman ja oikeudenmukaisemman verojärjestelmän kanssa, millä parannetaan talouden häiriönsietokykyä. Suunnitelmalla autetaan vastaamaan myös Kyproksen talouden haasteisiin, jotka koskevat sen kilpailukykyä, tuottavuutta ja tarvetta monipuolistaa kasvun mallia, uudistuksilla ja investoinneilla, jotka kohdistuvat maatalouselintarvikealaan, kevyeen teollisuuteen, kestävään matkailuun ja kiertotalouteen.

(11) Suunnitelmalla tuetaan taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden lisäämistä ja Kyproksen lähentymistä unioniin toimenpiteillä, joilla parannetaan terveydenhuolto- ja pitkäaikaishoitojärjestelmien saatavuutta, kantokykyä ja laatua, uudistetaan sosiaalista infrastruktuuria, torjutaan energiaköyhyyttä, vähennetään digitaalisen infrastruktuurin käyttöön liittyvää epätasa-arvoa ja vahvistetaan muita heikommassa asemassa oleville ryhmille annettavaa työllisyys- ja sosiaalista tukea. Joillakin kyseisistä toimenpiteistä on määrä edistää myös terveyttä ja taloudellista, sosiaalista ja institutionaalista selviytymiskykyä sekä tuottaa yhteisvaikutuksia muiden kohdennettujen uudistusten ja investointien kanssa, jotka koskevat muun muassa sosiaaliturvajärjestelmän puutteiden korjaamista ja osaamisen kohtaanto-ongelmien vähentämistä työmarkkinoilla täydennys- ja uudelleenkoulutusaloitteiden sekä ohjauksen kautta, sekä julkishallinnon ja julkisten palvelujen, myös koulujen ja terveydenhuoltolaitosten, nykyaikaistamista ja digitalisointia. Seuraavaa sukupolvea,

lapsia ja nuoria koskevat toimet, ovat tärkeässä asemassa suunnitelmassa. Toimet kattavat koulutusjärjestelmän nykyaikaistamisen ja tehostamisen kaikilla tasoilla, varhaiskasvatuksen saatavuuden parantamisen, työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten paremman tavoittamisen sekä digitaalisen muutoksen ja vihreän siirtymän kannalta keskeisten taitojen kehittämiseen kaikilla tasoilla annettavan tuen.

Vastaaminen kaikkiin tai merkittävään osaan maakohtaisissa suosituksissa yksilöidyistä haasteista

(12) On odotettavissa, että elpymis- ja palautumissuunnitelma auttaa asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja liitteessä V olevan 2.2 jakson mukaisesti vastaamaan tuloksellisesti (luokitus A) kaikkiin tai merkittävään osaan Kyprokselle osoitetuissa asiaankuuluvissa maakohtaisissa suosituksissa, mukaan lukien julkista taloutta koskevat näkökohdat, ja asetuksen (EU) N:o 1176/2011 6 artiklan nojalla annetuissa suosituksissa tai muissa komission talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä virallisesti antamissa asiaankuuluvissa asiakirjoissa yksilöidyistä haasteista.

(13) Suunnitelmaan sisältyy useita toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja, jotka auttavat vastaamaan tuloksellisesti kaikkiin tai huomattavaan osaan neuvoston Kyprokselle talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä vuosina 2019 ja 2020 antamissa maakohtaisissa suosituksissa esitetyistä taloudellisista ja sosiaalisista haasteista. Koska elpymis- ja palautumissuunnitelmassa vastataan edellä mainittuihin haasteisiin, sen odotetaan myös osaltaan korjaavan Kyproksen makrotalouden liiallisia epätasapainoja[4], jotka liittyvät erityisesti ulkomaisen, julkisen ja yksityisen velan suureen määrään ja järjestämättömien lainojen edelleen suureen määrään sekä huomattavaan vaihtotaseen alijäämään.

(14) Erittäin suuren kapasiteetin verkkojen laajenemisen alueille, joilla yhteydet ovat puutteellisia, ja ”gigabittivalmiin” kaapeloinnin toteuttamisen odotetaan parantavan internetyhteyksiä Kyproksella ja edistävän internetin käyttöönottoa. Valtionhallinnon palvelujen digitalisoinnin sekä sähköisen oikeudenkäytön, sähköisen terveydenhuollon ja älykkäiden kaupunkien käyttöönoton odotetaan edistävän digitaalista muutosta. Lisäksi suunnitelman odotetaan parantavan julkishallinnon tehokkuutta vahvistamalla henkilöstöosaston strategista roolia sekä vastuuministeriöiden hallintojen valmiuksia panna paremmin täytäntöön julkishallinnon toimia ja henkilöstöhallinnon toimintoja ottamalla käyttöön uudet puitteet julkisten virkojen täyttämiseksi ja työntekijöiden suoritusten arvioimiseksi. Paikallishallintojen uuden oikeudellisen kehyksen käyttöönoton odotetaan parantavan niiden toimintaa. Lisäksi korruptiontorjuntaviranomaisen perustamisen odotetaan tehostavan osaltaan korruption torjuntaa, ja sen on määrä osaltaan tukea julkisten varojen käyttöön liittyvien sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemistä, havaitsemisesta ja korjaamista. Suunnitelmaan sisältyy toimia, joilla on tarkoitus puuttua sellaisiin Kyproksen verotusjärjestelmään liittyviin piirteisiin, jotka helpottavat erityisesti monikansallisten yritysten aggressiivista verosuunnittelua, mukaan lukien lähdeveron käyttöönotto osinko-, rojalti- ja osinkomaksujen osalta.

[4] Nämä makrotalouden epätasapainot viittaavat asetuksen (EU) N:o 1176/2011 6 artiklan nojalla vuosina 2019 ja 2020 annettuihin suosituksiin.

(15) On odotettavissa, että koulutuksen laatu ja tarkoituksenmukaisuus työmarkkinoiden kannalta paranevat sen myötä, että perustetaan tutkinnon suorittaneiden kansallinen seurantajärjestelmä ja päivitetään ylemmän perusasteen ja keskiasteen koulutuksen opetussuunnitelmia digitaalisen lukutaidon, pehmeiden taitojen ja yrittäjätaitojen parantamiseksi. Näiden toimien lisäksi tarkoituksena on toteuttaa koulutusohjelmia digitaali- ja yrittäjätaitojen sekä vihreän ja sinisen osaamisen parantamiseksi eri väestöryhmien keskuudessa. Työhönottokannustinjärjestelmän digitalisoinnin sekä julkisten työvoimapalvelujen käyttöön tarkoitetun tulosjohtamisjärjestelmän kehittämisen odotetaan parantavan toimien tehokkuutta ja palvelujen laatua. Työelämän ja koulutuksen ulkopuolella oleville nuorille annettavan neuvonnan ja ohjauksen sekä heille tarkoitetun työhönottokannustinjärjestelmän odotetaan vahvistavan nuorille suunnattua tiedotus- ja aktivointitukea. Koulutusjärjestelmää on tarkoitus parantaa uudella opettajia ja kouluja koskevalla arviointijärjestelmällä, toteuttamalla osaamisen kohtaanto-ongelmaa koskeva kansallinen toimintasuunnitelma, ulottamalla maksuton pakollinen esiopetus koskemaan myös neljävuotiaita lapsia ja rakentamalla kaksi nykyaikaista teknistä ”mallikoulua”, joilla vahvistetaan edelleen ammatillista koulutusta. Lisäksi varhaiskasvatukseen tehtävien investointien sekä kansallisen strategian ja toimintasuunnitelman hyväksymisen odotetaan parantavan varhaiskasvatuksen laatua ja kohtuuhintaisuutta. Suunnitelmaan sisältyy myös laki, jolla säännellään joustavia työjärjestelyjä etätyön muodossa ja sosiaalisen suojelun ulottamista itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja uudenmuotoista työtä tekeviin työntekijöihin asiaankuuluvien maakohtaisten suositusten mukaisesti. Suunnitelman täytäntöönpanon odotetaan vahvistavan terveydenhuolto- ja pelastuspalvelujärjestelmien kapasiteettia, laatua ja selviytymiskykyä toimilla, joiden tavoitteena on päivittää välineitä ja perustaa erityisiä tiedotusjärjestelmiä samalla kun edistetään investointeja viestintäjärjestelmiin ja sähköiseen terveydenhuoltoon. Lisäksi suunnitelmissa on laajentaa ja rakentaa uusia erikoistuneita hoitoyksiköitä.

(16) Kansallisen kehitysviraston perustamisen sekä rahoitusohjelmien ja -järjestelyjen käyttöönoton odotetaan parantavan erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten rahoituksen saantia ja maksuvalmiutta. Tutkimus- ja innovointitukiohjelmien sekä keskitetyn tietämyksensiirtoyksikön perustamisen odotetaan lisäävän investointeja tutkimukseen ja innovointiin.

(17) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää toimenpiteitä, joiden odotetaan edistävän vihreää siirtymää. Suunnitelmalla edistetään energian puhdasta ja tehokasta tuotantoa ja käyttöä monilla eri toimilla, joita ovat muun muassa ympäristöverotus, sähkömarkkinoiden avaaminen, vihreiden investointien tukeminen ja rakennuskannan sekä muun infrastruktuurin energiaperuskorjaushankkeet. Suunnitelmaan sisältyy myös toimia, joiden tavoitteena on vahvistaa metsäpalojen torjuntaa sekä meriekosysteemien suojelua. Jäte- ja vesihuoltoon liittyvillä toimenpiteillä pyritään vähentämään vesihävikkiä sekä parantamaan nykyistä infrastruktuuria ja vesihuoltoa. Lisäksi on tarkoitus investoida päästöttömiin tai vähäpäästöisiin ajoneuvoihin sekä liikennealan digitalisointiin kestävän liikenteen edistämiseksi.

(18) Suunnitelman tavoitteena on vähentää pankkialan riskejä, jotka liittyvät vanhoihin järjestämättömiin lainoihin, näitä koskevalla toimintasuunnitelmalla sekä toimenpiteillä, joilla parannetaan luotonsaajien ja -hallinnoijien toimintaympäristöä. Korkean yksityisen velan ja maksukurin osalta suunnitelmassa esitetään velkojen seurannan parantamista, maksukyvyttömyyskehyksen toimivuuden parantamista ja strategiaa rahoitusalan taitojen puutteen korjaamiseksi. Odotettavissa on, että

vakuutus- ja eläkerahaston parannettu valvonta saavutetaan lisäämällä käytettävissä olevia henkilöresursseja sekä parantamalla käytettävissä olevia valvontavälineitä.

(19) Pandemian johdosta toteutettavia välittömiä finanssipoliittisia toimia koskevien suositusten voidaan katsoa jäävän Kyproksen elpymis- ja palautumissuunnitelman ulkopuolelle huolimatta siitä, että Kypros on yleisesti ottaen vastannut asianmukaisesti ja riittävästi välittömään tarpeeseen tukea taloutta finanssipoliittisin keinoin vuosina 2020 ja 2021 yleisen poikkeuslausekkeen säännösten mukaisesti.

Kasvupotentiaalia, työpaikkojen syntymistä sekä taloudellista, sosiaalista ja institutionaalista palautumiskykyä tukeva vaikutus

(20) On odotettavissa, että elpymis- ja palautumissuunnitelmalla on asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan c alakohdan ja liitteessä V olevan 2.3 jakson mukaisesti suuria vaikutuksia (luokitus A) jäsenvaltion kasvupotentiaalin, työpaikkojen syntymisen sekä taloudellisen, sosiaalisen ja institutionaalisen palautumiskyvyn lujittumiseen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoon muun muassa siten, että se edistää lapsia ja nuoria koskevia toimintapolitiikkoja sekä lieventää covid-19-kriisin taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia, jotta voidaan lisätä taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta ja lähentymistä unionissa.

(21) Komission yksiköiden tekemät simulaatiot osoittavat, että suunnitelmalla on mahdollista kasvattaa Kyproksen BKT:tä 1,1–1,8 prosenttia vuoteen 2026.[5] Suunnitelma sisältää laajoja fyysiseen ja inhimilliseen pääomaan kohdistuvia investointeja, joiden odotetaan edistävän talouskasvua ja lisäävän työllisyyttä. Suunnitelmalla pyritään vauhdittamaan Kyproksen talouden elpymistä ja luomaan perusta pitkän aikavälin kestävälle kasvumallille. Parantamalla kasvupotentiaalia, luomalla työpaikkoja ja lisäämällä taloudellista, sosiaalista ja institutionaalista häiriönsietokykyä, suunnitelmaan sisältyvien toimenpiteiden odotetaan vähentävän maan alttiutta häiriöille. Suunnitelman odotetaan myös tukevan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoa, muun muassa edistämällä politiikkatoimia, joilla luodaan yhtäläisiä mahdollisuuksia kaikille lapsille ja lisätään nuorten työllisyyttä, ja auttavan Kyprosta olemaan osallistava yhteiskunta, jossa terveydenhuollon saatavuus on hyvä ja jonka talous on tuottava ja kestävä.

(22) Kyproksen suunnitelmassa vastataan työllisyys-, koulutus- ja osaamishaasteisiin, jotka liittyvät keskeisesti Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoon. Yhtäläisten mahdollisuuksien ja työmarkkinoille pääsyn edistämiseksi suunnitelmassa ehdotetaan uudistuksia, joilla parannetaan digitaalista ja vihreää osaamista, nykyaikaistetaan opettajien ja koulujen arviointijärjestelmää ja puututaan yleiseen osaamisen kohtaanto-ongelmaan. Suunnitteilla on myös investointeja, joilla parannetaan ammatillista koulutusta ja tarjotaan aktivointitukea nuorille, millä täydennetään Euroopan sosiaalirahasto plussaan kuuluvia toimia. Markkinoiden dynamiikan ja työolojen parantamiseksi Kypros on ehdottanut useita toimenpiteitä, myös lainsäädännöllisiä toimenpiteitä, joustavien työjärjestelyjen käytön laajentamiseksi. Suunnitelmassa omaksutaan yhdennetty lähestymistapa työmarkkinapalveluihin ja -politiikkoihin, kuten julkisiin työvoimapalveluihin ja

[5] Simulaatiot perustuvat Next Generation EU -välineen kokonaisvaikutukseen, joka sisältää myös ReactEU-rahoituksen sekä lisärahoituksen Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan, InvestEU-ohjelmaan, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoon, maaseuturahastoon ja rescEU-mekanismiin. Simulaatioissa ei oteta huomioon rakenneuudistusten mahdollisia myönteisiä vaikutuksia, jotka voivat olla merkittäviä.

aktiivisiin työvoimapolitiikkoihin, tehokasta työllisyyden aktiivitukea koskevan komission suosituksen[6] mukaisesti. Tärkein kohderyhmä on nuoriso, ja suunnitelma sisältää kohdennetun työhönottokannustimen yhdistettynä koulutukseen. Sosiaalisen suojelun ja osallisuuden parantamiseksi suunnitelmassa ehdotetaan toimenpiteitä, joilla tuetaan laitoshoidosta luopumista ja pitkäaikaishoitopalveluja.

(23) Suunnitelmassa esitetään kattava toimenpidekokonaisuus, jolla vastataan työmarkkinoiden haasteisiin ja parannetaan sosiaalista yhteenkuuluvuutta. Kyseisiin toimiin sisältyy uudistuksia ja investointeja koulutukseen ja osaamiseen, aktivointipolitiikkoja ja sosiaalipalveluita, eriarvoisuuden torjuntaa, työmarkkinoiden nykyaikaistamista ja sosiaalisen osallisuuden lisäämistä. Suunnitelmassa esitetään yksityiskohtainen kartoitus valikoiduista toimista, joilla puututaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin tukena olevan tulostaulun avulla havaittuihin haavoittuvuuksiin.

(24) Suunnitelma sisältää julkishallinnon uudistuksia, joilla pyritään edistämään hallinnon digitalisointia, vähentämään kansalaisten ja yritysten hallinnollista rasitusta ja nopeuttamaan julkisten investointihankkeiden suunnittelua ja hyväksymistä. Kyseisten toimenpiteiden odotetaan muuttavan liiketoimintaympäristöä pitkällä aikavälillä investoinneille suotuisampaan suuntaan ja lisäävän talouden kilpailukykyä varmistamalla tehokkaat digitaaliset viranomaispalvelut ja mahdollistamalla pitkäaikaiset tuottavuutta lisäävät vaikutukset.

”Ei merkittävää haittaa” -periaate

(25) On odotettavissa, että elpymis- ja palautumissuunnitelmassa asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan d alakohdan ja liitteessä V olevan 2.4 jakson mukaisesti varmistetaan, että mistään siihen sisältyvien uudistusten ja investointihankkeiden täytäntöönpanotoimenpiteistä ei aiheudu ympäristötavoitteille (luokitus A) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/852[7] 17 artiklassa tarkoitettua merkittävää haittaa (”ei merkittävää haittaa” -periaate).

(26) On odotettavissa, että Kyproksen elpymis- ja palautumissuunnitelmassa varmistetaan kunkin toimen osalta, että merkittävää haittaa ei aiheudu yhdellekään kuudesta asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklassa määritellystä ympäristötavoitteesta, jotka ovat ilmastonmuutoksen hillitseminen, ilmastonmuutokseen sopeutuminen, vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojelu, kiertotalous, saastumisen ehkäisy ja torjunta sekä biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelu ja ennallistaminen. Kypros toimitti perusteluja Euroopan komission ”ei merkittävää haittaa” -periaatteesta antamien teknisten ohjeiden (2021/C 58/01) mukaisesti.

(27) Joissakin toimenpiteissä, joissa ehdotus- tai kiinnostuksenilmaisupyynnöt ovat välttämättömiä tiettyjen hankkeiden valitsemiseksi tulevaisuudessa, ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta olisi noudatettava varmistamalla, kyseisiin toimenpiteisiin liittyvien asianmukaisten välitavoitteiden avulla, että hanke- tai kiinnostuksenilmaisupyyntöjen tehtävänmäärityksee sisällytetään

[6] Komission suositus (EU) 2021/402, annettu 4 päivänä maaliskuuta 2021, tehokkaasta työllisyyden aktiivituesta covid-19-kriisin jälkeen (EASE-järjestelmä) (EUVL L 80, 8.3.2021).

[7] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/852, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2020, kestävää sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta (EUVL L 198, 22.6.2020, s. 13).

poissulkemisperusteita, joilla estetään sellaisten toimien valinta, joista voisi aiheutua ympäristötavoitteille merkittävää haittaa.

Vihreän siirtymän edistäminen luonnon monimuotoisuus mukaan lukien

(28) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan e alakohdan ja liitteessä V olevan 2.5 jakson mukaisesti toimenpiteitä, jotka suuressa määrin edistävät vihreää siirtymää, luonnon monimuotoisuus mukaan luettuna, tai siitä johtuviin haasteisiin vastaamista. Ilmastotavoitteita tukevat toimenpiteet ovat määrältään 41 prosenttia suunnitelman kokonaismäärärahoista asetuksen (EU) 2021/241 liitteessä VI esitetyn menetelmän mukaisesti laskettuna. Kuten asetuksen (EU) 2021/241 17 artiklassa edellytetään, elpymis- ja palautumissuunnitelma on johdonmukainen niiden tietojen kanssa, jotka on sisällytetty vuosien 2021–2030 kansalliseen energia- ja ilmastosuunnitelmaan.

(29) On odotettavissa, että unionin vuoden 2030 ilmasto- ja energiatavoitteiden saavuttamisen suhteen suunnitelman täytäntöönpano auttaa vastaamaan joihinkin keskeisiin politiikan haasteisiin, jotka on yksilöity komission suosituksissa Kyproksen kansallisesta energia- ja ilmastosuunnitelmasta. Suunnitelma sisältää uudistuksia, jotka liittyvät vihreän verotuksen käyttöönottoon, sähkömarkkinoiden vapauttamiseen, rakennusten energiaperusparannusten helpottamiseen ja sähköisen liikkuvuuden vauhdittamiseen. Suunnitelmaan sisältyy lisäksi laaja valikoima energiatehokkuuteen ja uusiutuvaan energiaan tehtäviä investointeja, jotka on suunnattu kotitalouksille, yrityksille, kunnille sekä laajemmalle julkiselle sektorille ja kansalaisjärjestöille. Suunnitelmaan kuuluu investointeja, jotka liittyvät älykkäiden mittareiden laaja-alaiseen käyttöönottoon sekä Euroopan ja Aasian rajayhdysjohtohankkeeseen, jonka on määrä auttaa tuottamaan energiaa puhtaammista ja etenkin uusiutuvista lähteistä. Suunnitelmalla edistetään myös perinteisten ajoneuvojen korvaamista päästöttömillä ja vähäpäästöisillä ajoneuvoilla, vaihtoehtoisten, puhtaampien polttoaineiden ja liikennevälineiden käyttöä sekä julkisen liikenteen käyttöä.

(30) On odotettavissa, että suunnitelman täytäntöönpano tukee myös unionin ympäristöpoliittisten tavoitteiden saavuttamista, painottaen voimakkaasti vesihuoltoa ja kiertotaloutta. Suunnitelmaan sisältyy vesihuollon uudistus sekä useita toisiinsa liittyviä ja toisiaan vahvistavia investointeja, joiden tavoitteena on nykyaikaistaa vesivarojen hoitoa ja tehdä siitä kestävämpää. Lisäksi suunnitelma sisältää toimia, joilla pyritään tehostamaan kiertotaloutta matkailun ja teollisuuden alalla sekä lisäämään kestävämpiä jätehuoltokäytäntöjä, kuten kierrätystä. Suunnitelmassa vastataan niin ikään ilmastonmuutokseen sopeutumisen haasteisiin useilla suoja- ja ehkäisytoimenpiteillä metsäpalojen torjunnan ja tulvien hallinnan osa-alueilla. Luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä käsitellään yhdessä toimessa, jossa keskitytään meriekosysteemin suojeluun vaaroilta.

Digitaalisen muutoksen edistäminen

(31) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan f alakohdan ja liitteessä V olevan 2.6 jakson mukaisesti toimenpiteitä, joilla suuressa määrin (luokitus A) edistetään digitaalista muutosta tai siitä johtuviin haasteisiin vastaamista. Digitaalisia tavoitteita tukevat toimenpiteet ovat määrältään 23 prosenttia suunnitelman kokonaismäärärahoista asetuksen (EU) 2021/241 liitteessä VII esitetyn menetelmän mukaisesti laskettuna.

(32) Kyproksen ehdottamassa elpymis- ja palautumissuunnitelmassa painotetaan voimakkaasti digitaalista siirtymää ja siitä kaikille aloille aiheutuvien haasteiden ratkaisemista. Tähän on myös osoitettu merkittävä osuus kokonaismäärärahoista, ja digitaalisilla näkökohdilla on merkittävä asema suurimmassa osassa suunnitelman komponentteja.

(33) Lähes kaikkiin komponentteihin sisältyy toimenpiteitä, joilla tuetaan suoraan digitalisaatiota tai vastataan siihen liittyviin haasteisiin. Tärkeimmät panostukset ovat komponenteissa, jotka koskevat yhteenliitettävyysinfrastruktuuria ja julkisen sektorin digitalisointia, ja niiden jälkeen kolmessa komponentissa, jotka koskevat sähköistä oikeudenkäyttöä, rahoitus- ja finanssipoliittista vakautta ja digitaalisen osaamisen tukemista. Näin ollen digitalisaatioon liittyviä toimia sekä toimia, joilla vastataan siitä johtuviin haasteisiin, on sisällytetty läpäisyperiaatteella koko suunnitelmaan. On odotettavissa, että niillä tuetaan monien talous- ja sosiaalisektoreiden, kuten koulutus- tai terveydenhuoltoalan, digitalisaatiota ja vastataan digitaalisaatiosta johtuviin maakohtaisiin erityishaasteisiin.

Pysyvät vaikutukset

(34) On odotettavissa, että elpymis- ja palautumissuunnitelma tuottaa suuressa määrin (luokitus A) asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan g alakohdan ja liitteessä V olevan 2.7 jakson mukaisesti pysyviä vaikutuksia Kyproksessa.

(35) Suunnitelmassa esitetään useita toimenpiteitä, joiden tavoitteena on edistää digitaalista siirtymää ja puuttua digitaalisten julkisten palvelujen niukkuuteen. Suunnitelmaan sisällytettyjen toimenpiteiden odotetaan varmistavan erittäin suuren kapasiteetin laajakaistaverkon – kiinteän ja langattoman sekä liikkuvan – eli 5G:n kattavuuden 100 prosentille organisoituneiden yhteisöjen väestöstä, mukaan lukien 5G:n käyttöönotto tärkeimmillä maanpäällisillä käytävillä, ja mahdollistavan gigabittiyhteyksien yleisen ja kohtuuhintaisen saatavuuden kaikilla kaupunki- ja maaseutualueilla, 5G-yhteys mukaan luettuna. Suunnitelman tavoitteena on myös uudistuksilla ja investoinneilla edistää sähköistä hallintoa. Digitaalisten hankkeiden, kuten tuomioistuinten digitalisaatio, älykkäät kaupungit ja lainsäädäntöprosessin digitalisointi, hallinnointijärjestelmän, henkilöstön arvioinnin ja rekrytoinnin parantamiseen tähtäävien hankkeiden sekä paikallisviranomaisten uudistamisen odotetaan johtavan rakenteelliseen ja pysyvään julkishallinnon ja oikeusjärjestelmän toiminnan muutokseen, minkä pitäisi viime kädessä parantaa liiketoimintaympäristöä. Riippumattoman viranomaisen perustaminen koordinoimaan ja valvomaan korruption torjuntatoimia on keskeinen osa instituutioiden rakennemuutosta koskevaa suunnitelmaa.

(36) Kyproksen suunnitelmassa kaavailtujen uudistusten ja investointien toteuttamisen odotetaan muuttavan pysyvästi koulutusjärjestelmää ja työmarkkinoita. Suunnitelmaan sisältyy merkittäviä koulutusjärjestelmän uudistuksia, kuten opettajia ja kouluja koskevan uuden arviointijärjestelmän käyttöönotto, maksuttoman pakollisen esiopetuksen kattavuuden laajentaminen ja korkea-asteen ja keskiasteen koulutuksen opetussuunnitelmien mukauttaminen työmarkkinoiden tarpeisiin. Suunnitelmaan sisältyy myös koulutuksia, joilla edistetään opiskelijoiden, työssäkäyvien ja työttömien digitaalista osaamista. Lisäksi suunnitelmaan kuuluu kattavan kansallisen strategian laatiminen, jolla puututaan osaamisen kohtaanto-ongelmaan, sekä kansallisen varhaiskasvatusstrategian valmistelu. Näiden toimenpiteiden odotetaan parantavan

kaikenikäisille suunnatun koulutuksen laatua ja oppijoiden suoriutumista sekä koulutusjärjestelmän ja työmarkkinoiden kytköksiä.

(37) Suunnitelman pysyviä vaikutuksia voidaan lisätä myös suunnitelman ja muiden, koheesiopolitiikan varoin rahoitettavien ohjelmien yhteisvaikutuksella, erityisesti vastaamalla merkittävällä tavalla alueellisiin haasteisiin ja edistämällä tasapainoista kehitystä.

Seuranta ja täytäntöönpano

(38) Elpymis- ja palautumissuunnitelmassa ehdotetut järjestelyt ovat asianmukaisia (luokitus A) takaamaan asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan h alakohdan ja liitteessä V olevan 2.8 jakson mukaisesti elpymis- ja palautumissuunnitelman, mukaan lukien suunnitellun aikataulun, välitavoitteiden ja tavoitteiden ja niihin liittyvien indikaattoreiden, tuloksellisen seurannan ja toteuttamisen.

(39) Seurantakomitea, jota johtaa EU:n ohjelmien, koordinoinnin ja kehittämisen pääosaston (EPCD) pääjohtaja ja jossa ovat mukana suunnitelmaan osallistuvien ministeriöiden ja apulaisministeriöiden pääjohtajat, on vastuussa täytäntöönpanon edistymisen keskitetystä seurannasta. Kokonaisvastuu elpymis- ja palautumissuunnitelman seurannasta ja täytäntöönpanosta on annettu koordinoivan viranomaisen EPCD:n elpymisestä ja palautumisesta vastaavalle osastolle. Sen tehtäviin kuuluu toimenpiteiden täytäntöönpanon koordinointi, välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamisen todentaminen, edistymiskertomusten laatiminen sekä yhteydenpito komissioon, mukaan lukien asetuksen (EU) 2021/241 mukaisten maksupyyntöjen esittäminen. Kyseisessä tehtävässä sitä avustaa kaksi erikoistunutta seurantaelintä, jotka sertifioivat niiden suunnitelman toimenpiteiden välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamisen, jotka edellyttävät erityispanosta. Eri investointien ja uudistusten toteuttaminen on täytäntöönpanoelinten vastuulla.

(40) Kyproksen suunnitelman välitavoitteet ja tavoitteet muodostavat asianmukaisen järjestelmän suunnitelman täytäntöönpanon seurantaa varten. Ne ovat riittävän selkeitä, realistisia ja kattavia, jotta niiden saavuttamista voidaan seurata ja jotta se voidaan todentaa, ja kyseisille välitavoitteille ja tavoitteille ehdotetut indikaattorit ovat merkityksellisiä, hyväksyttäviä ja luotettavia. Välitavoitteet ja tavoitteet koskevat myös jo toteutettuja toimenpiteitä, jotka ovat asetuksen (EU) 2021/241 17 artiklan 2 kohdan nojalla tukikelpoisia. Kyseisten välitavoitteiden ja tavoitteiden tyydyttävä saavuttaminen oikea-aikaisesti on tarpeen maksupyynnön perustelemiseksi. Kyproksen viranomaisten kuvailemat varmennusmekanismit, tietojenkeruu ja vastuualueet vaikuttavat niin luotettavilta, että niiden perusteella voidaan riittävällä tavalla perustella maksupyynnöt sen jälkeen, kun välitavoitteet ja tavoitteet on arvioinnin mukaan saavutettu.

(41) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että tukivälineestä annettavasta rahoitustuesta tiedotetaan ja se tuodaan esille asetuksen (EU) 2021/241 34 artiklan mukaisesti. Jäsenvaltiot voivat pyytää teknisen tuen välineestä teknistä tukea, jolla niitä autetaan suunnitelman täytäntöönpanossa.

Kustannukset

(42) Elpymis- ja palautumissuunnitelman arvioitujen kokonaiskustannusten määrän perustelut ovat jossakin määrin (luokitus B) asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan i alakohdan ja liitteessä V olevan 2.9 jakson mukaisesti kohtuulliset ja

uskottavat ja kustannustehokkuusperiaatteen mukaiset sekä oikeassa suhteessa odotettuihin kansallisiin taloudellisiin ja sosiaalisiin vaikutuksiin.

(43) Kustannuslaskentatiedot ovat valtaosassa toimenpiteitä varsin yksityiskohtaisia ja menetelmä on selitetty hyvin laskelmilla, joita on helppo seurata ja joiden tueksi on esitetty näyttöä. Annetut tiedot viittaavat siihen, että kustannukset vastaavat suunniteltujen uudistusten ja investointien luonnetta ja tyyppiä, mikä tukee niiden uskottavuutta. Kustannuksista vain pieni määrä arvioitiin kuitenkin jossakin määrin kohtuullisiksi ja uskottaviksi. Elpymis- ja palautumissuunnitelman arvioitujen kokonaiskustannusten määrä on kustannustehokkuusperiaatteen mukainen ja oikeassa suhteessa odotettuihin kansallisiin taloudellisiin ja sosiaalisiin vaikutuksiin.

Taloudellisten etujen suojaaminen

(44) Elpymis- ja palautumissuunnitelmassa ehdotetut järjestelyt ja tähän päätökseen sisältyvät lisätoimenpiteet ovat asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan j alakohdan ja liitteessä V olevan 2.10 jakson mukaisesti asianmukaisia (luokitus A) ehkäisemään, havaitsemaan ja korjaamaan asetuksen nojalla myönnettyjen varojen käyttöön liittyviä lahjontaa, petoksia ja eturistiriitoja, ja on odotettavissa, että järjestelyjen avulla voidaan tuloksellisesti välttää päällekkäisen rahoituksen myöntäminen asetuksen nojalla ja muista unionin ohjelmista. Tämä ei vaikuta sellaisten muiden välineiden ja työkalujen soveltamiseen, joilla edistetään ja valvotaan unionin lainsäädännön noudattamista, mukaan lukien korruption, petosten ja eturistiriitojen ehkäisemiseksi, havaitsemiseksi ja korjaamiseksi sekä unionin varojen suojaamiseksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2020/2092[8] mukaisesti.

(45) Kyproksen kehittämä valvonta- ja tarkastusjärjestelmä on suunniteltu johdonmukaisesti täyttämään asetuksen (EU) 2021/241 mukaiset vaatimukset. Tarkemmin ottaen asetuksen (EU) 2021/241 22 artiklan 2 kohdan d alakohdan mukaisen, suunnitelman hallinnointiin ja seurantaan tarkoitetun erityisen tieto- ja seurantajärjestelmän kehittämisen ollessa kesken olisi otettava käyttöön tilapäinen tallennusjärjestelmä. Tilapäisellä tallennusjärjestelmällä tai erityisellä tieto- ja seurantajärjestelmällä on määrä tallentaa ja varastoida elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanoon liittyvät asiaankuuluvat tiedot, etenkin välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamisen osalta, sekä lopullisia saajia, toimeksisaajia, alihankkijoita ja tosiasiallisia omistajia koskevat tiedot asetuksen (EU) 2021/241 22 artiklan 2 kohdan d alakohdan mukaisesti. Asetuksen (EU) 2021/241 20 artiklan 5 kohdan e alakohdan mukaisesti Kyproksen olisi saman asetuksen 22 artiklan noudattamiseksi toteutettava tilapäinen tallennusjärjestelmä tai erityinen tieto- ja seurantajärjestelmä vaadittuine toimintoineen vahvistamalla, että sen toteuttaminen on saatu päätökseen ensimmäisen maksupyynnön esittämisen yhteydessä. Järjestelmään kohdistettavalla erityisellä tarkastuksella olisi todistettava, että järjestelmässä on vaaditut toiminnot asetuksen (EU) 2021/241 22 artiklan 2 kohdan d alakohdan mukaisesti.

(46) Sisäisen valvonnan järjestelmä perustuu vankkoihin prosesseihin ja rakenteisiin. Valvonta- ja tarkastustoimiin osallistuvien toimijoiden roolit ja vastuut ovat selkeitä,

[8] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2020/2092, annettu 16 päivänä joulukuuta 2020, yleisestä ehdollisuusjärjestelmästä unionin talousarvion suojaamiseksi (OJ L 433I, 22.12.2020, p. 1).

asiaankuuluvat valvontatoiminnot on erotettu asianmukaisesti ja tarkastuksia tekevien toimijoiden riippumattomuus on varmistettu. Valvonnasta vastaavilla toimijoilla on lakisääteinen toimeksianto ja hallinnolliset valmiudet huolehtia suunnitelluista rooleistaan ja tehtävistään. Valvonta- ja tarkastussuunnitelmassa kuvatut menettelyt ovat tulleet voimaan ja mukana olevien elinten vastuualueet on määritelty suunnitelman hyväksyvän ministerineuvoston päätöksellä. Nimettyjä tarkastuselimiä ovat Kyproksen tasavallan tilintarkastusvirasto ja Kyproksen tasavallan sisäisen tarkastuksen toimiala. Niiden tehtävänä on tehdä jälkitarkastuksia sen tarkastamiseksi, toteuttavatko täytäntöönpanoelimet menettelyjä, joilla ehkäistään, havaitaan ja korjataan asetuksen (EU) 2021/241 nojalla myönnettyjen varojen käyttöön liittyviä lahjontaa, petoksia ja eturistiriitoja. Lisäksi käytössä on useilla tasoilla toteutettavia valvontajärjestelyjä, joilla pyritään välttämään päällekkäistä rahoitusta muista unionin ohjelmista ja valvomaan sovellettavien sääntöjen noudattamista.

Suunnitelman johdonmukaisuus

(47) Suunnitelmaan sisältyy suuressa määrin (luokitus A) asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan k alakohdan ja liitteessä V olevan 2.11 jakson mukaisesti toimenpiteitä, joilla toteutetaan uudistuksia ja julkisia investointihankkeita johdonmukaisina toimina.

(48) Kyproksen elpymis- ja palautumissuunnitelmassa esitetyt uudistukset ja investoinnit täydentävät toisiaan. Ne perustuvat kattavaan kasvusuunnitelmaan, jolla varmistetaan sen johdonmukaisuus edistettäessä tulevaisuuden älykästä, osallistavaa ja kestävää talouskehitystä. Suunnitelman viisi keskeistä toimintalinjaa eli ”Kantokykyinen ja tehokas terveydenhuoltojärjestelmä, pelastuspalvelun parantaminen”, ”Ilmastoneutraalius, energiatehokkuus ja uusiutuvan energian tuotanto-osuuden lisääminen”, ”Talouden häiriönsieto- ja kilpailukyvyn vahvistaminen”, ”Kohti digitaalista aikakautta” ja ”Työmarkkinat, sosiaalinen suojelu, koulutus ja inhimillinen pääoma” liittyvät toisiinsa ja vahvistavat toinen toistaan. Ne sisältävät digitalisaatioon liittyviä toimenpiteitä, jotka ovat keskeisiä Kyproksen talouden vihreän siirtymän ja kiertotalouteen siirtymisen mahdollistajia. Suunnitelma sisältää myös uudistuksia, joilla vahvistetaan suunniteltuja investointeja, esimerkiksi vesihuoltoalaan ja verouudistukseen, päästöjen vähentämisen ja vihreiden investointien kannustamiseksi. Toimintalinjaan ”Talouden häiriönsieto- ja kilpailukyvyn vahvistaminen” kuuluu julkisia investointeja, joilla edistetään kilpailukykyä, tuetaan tuottavuutta ja pitkän aikavälin kasvua ja luodaan uusia työpaikkoja sellaisten uudistusten tuella, joilla parannetaan institutionaalisia puitteita ja siten liiketoimintaympäristöä. Toimintalinjalla ”Työmarkkinat, sosiaalinen suojelu, koulutus ja inhimillinen pääoma” edesautetaan vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen toteutumista parantamalla koulutuksen ja osaamisen kehittämisjärjestelmää kaikilla tasoilla. Näin Kyproksen yhteiskunnalle tarjotaan tarvittava osaaminen varmistaen, että vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen olisi toteuduttava oikeudenmukaisesti asettamalla etusijalle kestävä työpaikkojen luominen, etenkin nuorille, sekä investoinnit sosiaalipalveluihin. Toimintalinjassa ”Kantokykyinen ja tehokas terveydenhuoltojärjestelmä, pelastuspalvelun parantaminen” tavoitteena on puolestaan varmistaa korkeatasoisten ja tehokkaiden terveyspalveluiden, myös digitaalisten palveluiden, yleinen saatavuus. Jotta voidaan lisätä välineiden, erityisesti EU:n koheesiopolitiikan rahastojen keskinäistä johdonmukaisuutta, suunnitelmassa kannustetaan resurssien tasapainoiseen alueelliseen kohdentamiseen.

Tasa-arvo

(49) Suunnitelma sisältää joitakin toimia, jotka kattavat useita komponentteja. Näillä toimilla on tarkoitus osaltaan vastata sukupuolten tasa-arvon ja yhtäläisten mahdollisuuksien osa-alueiden haasteisiin. Erityisen merkityksellisiä toimenpiteitä ovat muun muassa ne, joilla pyritään parantamaan kohtuuhintaisen ja laadukkaan varhaiskasvatuksen ja pitkäaikaishoidon saatavuutta ja edistämään joustavia työjärjestelyjä, joilla helpotetaan työmarkkinoille aktivointia, sosiaalista osallisuutta ja sosioekonomisten haittojen vähentämistä niiden henkilöiden, etenkin naisten, osalta, joilla on hoitovelvollisuuksia. Naisten yrittäjyyteen ja iäkkäämpien naisten taloudellista lukutaidottomuutta koskeviin ongelmiin puututaan myös. Työelämän tai koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten tukemisen odotetaan hyödyttävän nuoria, jotka ovat muita heikommassa asemassa, myös maahanmuuttajataustaisia nuoria. Vammaisten henkilöiden tarpeet otetaan huomioon kaikkialla suunnitelmassa, ja siihen sisältyy myös määrällinen tavoite parantaa energiatehokkuutta vammaisten henkilöiden kotitalouksissa.

Turvallisuutta koskeva itsearviointi

(50) Suunnitelmaan sisältyy turvallisuutta koskeva itsearviointi digitaalisiin valmiuksiin ja yhteyksiin kohdistuvia investointeja varten. Yhteyksiin tehtävien investointien osalta suunnitelmassa määritetään asiaankuuluvat turvallisuusongelmat ja niihin liittyvät riskit ja yksilöidään hallintatoimenpiteitä, joita on määrä toteuttaa kunkin osalta 5G-verkkojen kyberturvallisuutta koskevaan EU:n välineistöön sisältyvien yhteisten puolueettomien kriteerien pohjalta.

Rajatylittävät ja useita maita koskevat hankkeet

(51) Kypros on sisällyttänyt suunnitelmaansa kaksi rajatylittävää hanketta, jotka koskevat sähkönsiirtoyhteyttä ja vedenalaisia kaapeleita datayhteyksiä varten. Molempiin hankkeisiin liittyy rajatylittävä ulottuvuus Kreikan kanssa. Euroopan ja Aasian rajayhdysjohdon rakentamisella pyritään varmistamaan toimitusvarmuus ja sähkön tukkuhintojen parempi kilpailukyky. Lisäksi sen avulla on tarkoitus mahdollistaa puhtaammista lähteistä peräisin olevan sähkön lisääntynyt käyttö yhdistämällä Kyproksen sähköverkko unionin mannereurooppalaiseen järjestelmään Kreikassa Kreetan-saarella sijaitsevan verkon välityksellä. Tämä on osa laajempaa investointia rakentaa Kreetan, Kyproksen ja Israelin välille yhteensä 1 208 kilometrin pituinen rajatylittävä yhdysjohto. Merenalaisia kaapeleita koskevalla hankkeella pyritään luomaan Kyprokselle suurikapasiteettisia kestäviä internetin runkoyhteyksiä uuden merenalaisen yhteyden kautta Kyproksen ja Kreikan välisiä datayhteyksiä varten. Uuden erillisen Kreikan ja Kyproksen välisen runkoyhteyden käyttöönoton odotetaan tukevan yhteyksiä Kyproksessa. Sen odotetaan vaikuttavan myönteisesti käytössä olevaan kapasiteettiin ja sellaisten runkoverkkoyhteyksien kaupalliseen tarjontaan, joita tarvitaan erittäin nopeiden palvelujen tarjoamiseksi loppukäyttäjille. Lisäksi sen suorituskyvyn odotetaan olevan parempi kuin nykyisten vanhentuneiden kaapeleiden.

Kuulemismenettely

(52) Suunnitelmaan sisältyvän kuulemismenettelyn yhteenvedon perusteella kaikkia keskeisiä sidosryhmiä, kuten työmarkkinaosapuolia, kansalaisyhteiskunnan järjestöjä ja nuorisojärjestöjä, on kuultu suunnitelman valmisteluvaiheessa kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Eri ministeriöt, valtionhallinnon palvelut ja viranomaiset ovat toimivaltuuksiensa puitteissa osallistuneet suunnitelman laatimiseen varhaisessa vaiheessa sekä lukuisissa myöhemmissä vaiheissa. Parlamentille on tiedotettu suunnitelman sisällöstä säännöllisesti. Lisäksi Kyproksen talous- ja

kilpailukykyneuvostoa, joka vastaa kansallista tuottavuuskomiteaa, on kuultu. Kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien kuulemisen jälkeen osaa alun perin suunnitelluista uudistuksista ja investoinneista on mukautettu tai ne on poistettu suunnitelmasta.

(53) Koordinointiprosessia on tarkoitus toteuttaa kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien, kuten työmarkkinaosapuolten ja kansalaisyhteiskunnan, kanssa myös suunnitelman täytäntöönpanovaiheessa. Asianomaisten toimijoiden sitoutumisen varmistamiseksi on olennaisen tärkeää, että kaikki asianomaiset paikallisviranomaiset ja sidosryhmät, työmarkkinaosapuolet mukaan lukien, osallistuvat suunnitelmaan sisältyvien investointien ja uudistusten täytäntöönpanoon niiden toteutuksen alusta loppuun.

Myönteinen arvio

(54) Koska komissio antaa Kyproksen elpymis- ja palautumissuunnitelmasta myönteisen arvion todeten, että suunnitelma täyttää tyydyttävästi asetuksessa (EU) 2021/241 vahvistetut arviointikriteerit, tässä päätöksessä olisi mainitun asetuksen 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti vahvistettava suunnitelman täytäntöönpanemiseksi tarvittavat uudistukset ja investointihankkeet, asiaankuuluvat välitavoitteet, tavoitteet ja indikaattorit sekä määrä, jonka unioni asettaa saataville suunnitelman täytäntöönpanoa varten rahoitustukena, jota ei makseta takaisin, ja lainatukena.

Taloudellinen korvaus

(55) Kyproksen elpymis- ja palautumissuunnitelman arvioidut kokonaiskustannukset ovat 1 206 400 000 euroa. Koska elpymis- ja palautumissuunnitelma täyttää tyydyttävästi asetuksessa (EU) 2021/241 vahvistetut arviointikriteerit ja koska elpymis- ja palautumissuunnitelman arvioidut kokonaiskustannukset ovat suuremmat kuin Kyproksen käytettävissä oleva enimmäisrahoitusosuus, Kyproksen elpymis- ja palautumissuunnitelmaa varten myönnettävän rahoitusosuuden olisi oltava yhtä suuri kuin Kyproksen käytettävissä olevan rahoitusosuuden kokonaismäärä.

(56) Laskelmaa Kyproksen enimmäisrahoitusosuudesta on määrä päivittää 30 päivään kesäkuuta 2022 mennessä asetuksen (EU) 2021/241 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Kyproksen saataville olisi asetettava tietty määrä nyt, jotta kyseisen asetuksen 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu oikeudellinen sitoumus voidaan tehdä 31 päivään joulukuuta 2022 mennessä. Enimmäisrahoitusosuuden päivittämisen jälkeen neuvoston olisi komission ehdotuksesta tarvittaessa muutettava tätä päätöstä ilman aiheetonta viivytystä niin, että se sisältää päivitetyn enimmäisrahoitusosuuden.

(57) Kypros on pyytänyt myös lainatukea lisäuudistusten ja -investointien tukemista varten. Kyproksen pyytämä lainan enimmäismäärä on vähemmän kuin 6,8 prosenttia suhteessa sen bruttokansantuloon vuonna 2019 käypinä hintoina. Elpymis- ja palautumissuunnitelman arvioidut kokonaiskustannukset ovat suuremmat kuin Kyproksen käytettävissä oleva rahoitusosuus ja pyydetty lainatuki yhdessä.

(58) Annettava tuki rahoitetaan neuvoston päätöksen (EU, Euratom) 2020/2053[9] 5 artiklaan perustuvalla komission unionin puolesta toteuttamalla lainanotolla. Tuki olisi maksettava erissä heti, kun Kypros on tyydyttävästi saavuttanut elpymis- ja

[9] Neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053, annettu 14 päivänä joulukuuta 2020, Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä ja päätöksen 2014/335/EU, Euratom kumoamisesta (EUVL L 424, 15.12.2020, s. 1).

palautumissuunnitelman täytäntöönpanoon liittyvät yksilöidyt asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet.

(59) Kypros on pyytänyt ennakkomaksua, joka on 13 prosenttia rahoitusosuudesta ja 13 prosenttia lainasta. Kyseinen määrä olisi asetettava Kyproksen saataville asetuksen (EU) 2021/241 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun rahoitussopimuksen sekä mainitun asetuksen 15 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun lainasopimuksen mukaisesti sillä edellytyksellä, että kyseinen rahoitussopimus tulee voimaan.

(60) Tämä päätös ei saisi vaikuttaa sellaisten menettelyjen tuloksiin, jotka liittyvät unionin varojen myöntämiseen jonkin muun unionin ohjelman kuin asetuksen (EU) 2021/241 nojalla, eikä sisämarkkinoiden toiminnan vääristymistä koskeviin menettelyihin, joita voidaan toteuttaa erityisesti perussopimuksen 107 ja 108 artiklan nojalla. Päätöksellä ei poisteta jäsenvaltioille perussopimuksen 108 artiklan nojalla kuuluvaa velvoitetta ilmoittaa komissiolle mahdollisista valtiontuista,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla
Elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksyminen

Hyväksytään asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdassa säädettyjen kriteerien perusteella arvio Kyproksen elpymis- ja palautumissuunnitelmasta. Tämän päätöksen liitteessä esitetään elpymis- ja palautumissuunnitelmaan kuuluvat uudistukset ja investointihankkeet, elpymis- ja palautumissuunnitelman seurantaa ja täytäntöönpanoa koskevat järjestelyt ja aikataulu, asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet sekä lainan maksamiseen liittyvät täydentävät välitavoitteet ja tavoitteet, indikaattorit, jotka liittyvät suunniteltujen välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamiseen, sekä järjestelyt, joiden mukaisesti komissio saa rajoittamattomasti käyttöönsä merkitykselliset taustatiedot.

2 artikla
Taloudellinen korvaus

1. Unioni asettaa Kyproksen saataville 1 005 946 047 euron suuruisen rahoitusosuuden tukena, jota ei makseta takaisin.[10] Tästä määrästä 818 213 837 euroa asetetaan saataville niin, että oikeudelliset sitoumukset voidaan tehdä viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2022. Jos asetuksen (EU) 2021/241 11 artiklan 2 kohdassa säädetyssä päivityksessä Kyprokselle laskettu määrä on yhtä suuri tai suurempi kuin tämä määrä, sen saataville asetetaan vielä 187 732 210 euroa niin, että oikeudelliset sitoumukset tehdään 1 päivän tammikuuta 2023 ja 31 päivän joulukuuta 2023 välisenä aikana.

2. Komissio asettaa unionin rahoitusosuuden Kyproksen saataville erissä liitteen mukaisesti. Rahoitusosuudesta 130 772 986 euroa eli 13 prosenttia asetetaan saataville ennakkomaksuna. Komissio voi maksaa ennakkomaksun ja avustuserät yhdellä kertaa tai useammassa erässä. Erien suuruus riippuu rahoituksen saatavuudesta.

[10] Tämä määrä vastaa määrärahoja, joista on vähennetty Kyproksen suhteellinen osuus asetuksen (EU) 2021/241 6 artiklan 2 kohdan mukaisista menoista, mainitun asetuksen 11 artiklassa tarkoitetun menetelmän mukaisesti laskettuna.

3. Ennakkomaksu vapautetaan saataville asetuksen (EU) 2021/241 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun rahoitussopimuksen mukaisesti sillä edellytyksellä, että kyseinen rahoitussopimus tulee voimaan. Ennakkomaksut kuitataan vähentämällä ne maksueristä suhteellisesti.

4. Rahoitussopimuksen mukaisten erien saataville vapauttamisen ehtona on, että rahoitusta on käytettävissä ja että komissio on tehnyt asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan mukaisesti päätöksen siitä, että Kypros on tyydyttävästi saavuttanut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanoon liittyvät yksilöidyt asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet. Edellyttäen, että 1 kohdassa tarkoitetut oikeudelliset sitoumukset tulevat voimaan, tuen maksamisen edellytyksenä on, että välitavoitteet ja tavoitteet saavutetaan viimeistään 31 päivänä elokuuta 2026.

3 artikla
Lainatuki

1. Unioni asettaa Kyproksen saataville enintään 200 320 000 euron lainan.

2. Komissio asettaa lainan Kyproksen saataville erissä liitteen mukaisesti. Lainasta 26 041 600 euroa eli 13 prosenttia asetetaan saataville ennakkomaksuna. Komissio voi maksaa ennakkomaksun ja avustuserät yhdellä kertaa tai useammassa erässä. Erien suuruus riippuu rahoituksen saatavuudesta.

3. Ennakkomaksu vapautetaan saataville asetuksen (EU) 2021/241 15 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun lainasopimuksen mukaisesti sillä edellytyksellä, että kyseinen sopimus tulee voimaan. Ennakkomaksut kuitataan vähentämällä ne maksueristä suhteellisesti.

4. Lainasopimuksen mukaisten erien saataville vapauttamisen ehtona on, että rahoitusta on käytettävissä ja että komissio on tehnyt asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan mukaisesti päätöksen siitä, että Kypros on tyydyttävästi saavuttanut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanoon liittyvät lainaa koskevat yksilöidyt täydentävät välitavoitteet ja tavoitteet. Tuen maksamisen edellytyksenä on, että täydentävät välitavoitteet ja tavoitteet saavutetaan viimeistään 31 päivänä elokuuta 2026.

4 artikla
Osoitus

Tämä päätös on osoitettu Kyproksen tasavallalle.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja